

Raija Vahasalo kok

Kirjallinen kysymys Kelan tulkkauspalveluissa ilmenneistä ongelmista

Eduskunnan puhemiehelle

Kansaneläkelaitos (Kela) järjestää kuulo-, kuulonäkö- ja puhevammaisille henkilöille tulkkauspalveluita, joihin lukeutuu mm. viittomakielen tulkkaus ja kirjoitustulkkaus. Nämä tulkkauspalvelut ovat tärkeitä sosiaalisen ja oikeudellisen turvan takaamiseksi ja edistävät mahdollisuuksia toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Kela avasi tulkkauspalveluiden hankinnan keväällä 2017. Ennen kilpailutusta yksi tulkki oli voinut tulkata kaikille asiakasryhmille, jos hän oli ollut pätevä niihin kaikkiin. Lisäksi yksi tulkki oli voinut tarjota osaamistaan useammalle alueelle. Suomi on jaettu kuuteen hankinta-alueeseen, joita ovat Uusimaa, Läntinen, Keskinen, Pohjanmaa, Itäinen ja Pohjoinen. Uudella sopimuskaudella kilpailutuksen jälkeen tulkki on saanut valita vain kaksi hankinta-aluetta ja tarjota omaa osaamistaan vain kahteen palveluun (kuulovammaisten tulkkaus, kuulovammaisten kirjoitustulkkaus, kuulonäkövammaisten tulkkaus, kuulonäkövammaisten kirjoitustulkkaus, puhevammaisten tulkkaus). Mikäli tulkki on aiemmin pystynyt tarjoamaan tulkkausta esimerkiksi kaikissa ryhmissä, mutta nyt vain kahdessa, on tämä vähentänyt muissa ryhmissä pätevien tulkkien määrää. Tämä on myös heikentänyt tulkin työmahdollisuuksia.

Lisäksi erityisesti kirjoitustulkkauksen resursseja hankittiin kaikille kuudelle hankinta-alueelle riittämätön määrä, koska vuoden 2018 aikana tuli runsaasti asiakaspalautetta kirjoitustulkkauksen heikosta saatavuudesta jokaiselta hankilta-alueelta. Joillakin alueilla resurssit kuulonäkövammaisten kirjoitustulkkaukseen ovat nollassa, ja esimerkiksi Keskinen alueen kirjoitustulkaustilauksista oli viime vuoden tammi—syyskuussa toteutunut vain 79 prosenttia.

Tulkaustilausten määrä on jatkuvasti kasvussa, ja kansainvälistyvässä maailmassa esimerkiksi työelämän muutokset ja uudenlaiset haasteet vaativat yhä monipuolisempia tulkkauspalveluita. Tulkkauspalvelun hankinnassa ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota tulkkien kielitaitoon ja saatavuuteen, ja tämän vuoksi muun muassa vaativan tason englantia osaavien tulkkien määrä on vähentynyt.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 562/2018 vp

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta jokaiselle kuulovammaiselle mahdollistetaan yhtäläiset ja tosiasialliset mahdollisuudet tulkkauspalveluihin ja jotta Kelan käytänteitä joustavoitetaan?

Helsingissä 14.1.2019

Raija Vahasalo kok